

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 89/2024
27.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Милене Рашић, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због продуженог кривичног дела трговина утицајем из члана 366. став 3. у вези члана 61. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ адвоката Алисе Мумцић, браниоца окривљеног ВВ, адвоката Цмиљке Младеновић, браниоца окривљеног ГГ адвоката Решада Плојовића, браниоца окривљеног ДД, адвоката Славише Војиновића, браниоца окривљених ЂЂ и ЕЕ, адвоката Аладина Шемовића и браниоца окривљеног АА, адвоката Дениса Мурића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 26/21 од 23.05.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1-29/23 од 13.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 27.02.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 26/21 од 23.05.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1-29/23 од 13.11.2023. године и то браниоца окривљеног ББ, адвоката Алисе Мумцић, браниоца окривљеног ВВ, адвоката Цмиљке Младеновић, браниоца окривљеног ГГ, адвоката Решада Плојовића, браниоца окривљеног ДД, адвоката Славише Војиновића, браниоца окривљених ЂЂ и ЕЕ, адвоката Аладина Шемовића и браниоца окривљеног АА, адвоката Дениса Мурића у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ГГ, адвоката Решада Плојовића још у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у преосталом делу **одбацује**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 26/21 од 23.05.2023. године, оглашени су кривим: окривљени АА за продужено кривично дело трговина утицајем из члана 366. став 3. у вези члана 61. Кривичног законика, за које му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у

трајању од 1 године и истовремено одређено да се казна затвора неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело; окривљени ЂЂ за кривично дело трговина утицајем из члана 366. став 3. Кривичног законика за које му је утврђена казна затвора у трајању од 8 месеци и продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци, па му је изречена условна осуда тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 1 године и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у време проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело; окривљени ДД за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, за које му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци, која се неће извршити под условом да окривљени у року проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, окривљени ВВ за кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. Кривичног законика, за које му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од 5 месеци а која се неће извршити под условом да окривљени у року проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, окривљени ГГ за кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. Кривичног законика, за које му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од 5 месеци са временом проверавања од 2 године, окривљени ЕЕ за кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. Кривичног законика за које му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од 5 месеци са временом проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде и окривљени ББ за кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. Кривичног законика за које му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од 5 месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у време проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истом пресудом окривљени су обавезани да снесу трошкове кривичног поступка, те да плате суду на име паушала износе од по 5.000,00 динара у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, као и остале трошкове кривичног поступка Вишем суду у Краљеву и Вишем јавном тужилаштву у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1-29/23 од 13.11.2023. године делимично је усвојена жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције, па је пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 26/21 од 23.05.2023. године преиначена само у делу одлуке о кривичним санкцијама у односу на окривљене АА, ЂЂ и ДД, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу окривљеног АА због продуженог кривичног дела трговина утицајем из члана 366. став 3. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 1 године, окривљеног ДД због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика осудио на казну затвора у трајању од 6 месеци, окривљеног ЂЂ за кривично дело трговина утицајем из члана 366. став 3. Кривичног законика утврдио казну затвора у трајању од 8 месеци, а за продужено

кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика утврдио казну затвора у трајању од 6 месеци, за која је првостепеном пресудом и оглашен кривим и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од 1 године и истовремено одредио да ће се казне затвора према окривљенима извршити тако што ће их издржавати у просторијама у којима станују уз примену електронског надзора, с тим да просторије у којима станују не смеју напуштати осим случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција. Уколико окривљени једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусте просторије у којима станују, суд ће одредити да остатак казне затвора издрже у заводу за извршење казне затвора, док су у преосталом делу жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције и жалбе бранилаца окривљених одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу је потврђена.

Против напред наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

-бранилац окривљеног ГГ, адвокат Решад Плојовић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и списе предмета врати на поновни поступак и одлучивање органу поступка или да побијане пресуде преиначи тако да окривљеног ГГ ослободи од оптужбе за кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. Кривичног законика;

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Алиса Мумџић, бранилац окривљеног ВВ, адвокат Цмиљка Младеновић, бранилац окривљеног ДД, адвокат Славиша Војиновић, бранилац окривљених ЂЂ и ЕЕ, адвокат Аладин Шемовић, бранилац окривљеног АА, адвокат Денис Мурић због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку са предлогом исте садржине и то да се побијане пресуде укину и списи предмета врате првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање, као и да се у смислу одредбе члана 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи односно прекине;

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. Законика о кривичном поступку (ЗКП), без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне одлуке против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те по оцени навода изнетих у захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених су неосновани у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а захтев браниоца окривљеног ГГ, адвокат Решада Плојовића неоснован је још у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ГГ недозвољен, односно нема законом прописан садржај.

Поднетим захтевима бранилаца окривљених указује се да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2.

тачка 1) ЗКП, јер се исте заснивају на доказу на коме се не могу заснивати. Као незаконит доказ браниоци окривљених означавају транскрипте разговора прикупљених тајним надзором, СМС поруке и одбране окривљених ЖЖ, ЗЗ, ИИ и ЈЈ од 13.11.2019. године, одбрану окривљеног КК 03.12.2020. године, као и пресуде донете на основу њиховог признања кривице јер представљају „плод отровног дрвета“.

Наиме, браниоци у поднетим захтевима за заштиту законитости наводе да иако је Више јавно тужилаштво Посебног одељења за сузбијање корупције у мају месецу 2020. године било упознато са материјалом прикупљеним коришћењем посебне доказне радње тајни надзор комуникације, оптужни предлог јавни тужилац поднео је суду 11.06.2021. године, а први главни претрес пред судом заказан је 05.08.2021. године, те како је протекло више од шест месеци од упознавања јавног тужиоца са садржајем материјала који је прибављен овом доказном радњом, то је пропуштен рок из члана 163. ЗКП па и ове доказе није требало изводити у току поступка.

Овакви наводи бранилаца окривљених од стране Врховног суда оцењени су као неосновани и исти су већ били предмет оцене другостепеног суда, о чему је другостепени суд на страни 5, пасус 3. и 4. као и првостепени суд на страни 88. пасус 4., 5. и 6. и на страни 89. и 90. пасус 1., 2. и 3. образложења пресуде дао довољне и јасне разлоге на које овај суд у смислу члана 491. став 2. ЗКП упућује.

Бранилац окривљеног ГГ је у поднетом захтеву за заштиту законитости навео да је побијаним пресудама учињена и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, уз образложење да радњи извршења која је окривљеном стављена на терет недостају битни елементи за постојање кривичног дела, из разлога што је окривљеном од алтернативно прописаних радњи кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. Кривичног законика (КЗ) стављено на терет да је предузео „друге противправне радње“, а да није јасно одређено које је то радње окривљени предузео, јер исте нису описане у оптужном акту, нити је наведено у чему се огледа противправност предузете радње.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ГГ, Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 228. став 1. КЗ прописано је да кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком чини онај ко у вези са јавном набавком поднесе понуду засновану на лажним подацима, или се противно закону договара са осталим понуђачима или предузме друге противправне радње у намери да тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке.

Из изреке првостепене пресуде произилази да је окривљени ГГ „у стању урачунљивости и свестан свог дела и да је исто забрањено, при чему је хтео извршење истог, у вези са јавном набавком предузео друге противправне радње у намери да тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке, тако што се као правни представник привредног друштва „Sea“ д.о.о. Нови Пазар, пре расписивања јавне набавке... договорио са окривљеним АА... окривљеним ЂЂ... и чланом комисије за спровођење поступка јавне набавке и осуђеним КК... да се приликом расписивања поступка јавне набавке мале вредности од стране Градске управе Града Новог Пазара – радови на осветљењу улица Светосавска (код градског бедема у Новом Пазару) у

конкурсној документацији, као додатни услови које понуђачи који учествују у поступку јавне набавке морају испунити услови у погледу пословног капацитета, техничког капацитета и кадровског капацитета и то... чиме је његово привредно друштво „Сea“ д.о.о. Нови Пазар супротно члану 10. и члану 12. Закона о јавним набавкама стављено у повољнији положај у односу на друге потенцијалне понуђаче...“.

Дакле, из изреке првостепене пресуде, као и из списка предмета произилази да су у предметној јавној набавци услови јавне набавке договорани између представника наручиоца с једне стране и окривљеног – представника понуђача са друге стране, имајући у виду да је јавну набавку добио понуђач чији се представник о условима јавне набавке непосредно договорио са представницима наручиоца јавне набавке, те ове чињенице у међусобној повезаности извесно говоре о чињеници да је окривљени таквим поступањем, односно договарањем услова јавне набавке поступао супротно члановима 10. и 12. Закона о јавним набавкама, односно да је тиме ограничавао конкуренцију и тако стављан у неједнак, односно привилегован положај у односу на друге понуђаче.

Сходно напред изнетом, у изреци побијаних пресуда су по оцени Врховног суда садржане противправне радње које представљају биће кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. КЗ, те су супротни наводи изнети у захтеву браниоца окривљеног ГГ оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног ГГ је у поднетом захтеву за заштиту законитости навео да су побијаним пресудама учињене и повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) у вези члана 437. став 1. ЗКП и члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП. Осим тога указује и да није доказана узрочно – последична веза између предузете радње окривљеног и коначне одлуке на страни наручиоца, да се ниједан члан комисије није изјаснио да је на њега вршен било какав утицај, нити да су предвиђени критеријуми као додатан услов дискриминаторске природе, јер се одлука може донети само једногласно, па је за остваривање било какве користи на страни окривљеног био неопходан шири утицај, на који начин бранилац оспорава утврђено чињенично стање и указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП и члана 440. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ГГ у овим деловима оценио као недозвољен.

Даље у поднетом захтеву бранилац окривљеног ГГ наводи да је побијаним пресудама учињена и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, која повреда представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, како бранилац окривљеног у образложењу захтева не образлаже у чему се састоји наведена повреда, то је Врховни суд оценио да захтев за заштиту законитости у овом делу нема прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово

подношење, а што подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, обзиром да Врховни суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 484. и 485. став 4. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**